

שם הכלי: שאלון הערכת תהליכי טיפול (MPOC-20) The Measure of Processes of Care

פותח בשנת: 1995, על ידי: קינג, רוזנבאום וקינג (King, Rosenbaum, & King 1995).

תורגם לערבית בשנת: 2013, על ידי: כרים נסר

1	מטרת הכלי	לבחון את תפיסת ההורים של אנשים עם מוגבלות את המידה בה השירות הניתן להם ולילדיהם (תהליך הטיפול) ממורכז במשפחה. השאלון מבוסס על ההנחה שאינטראקציה בין הורים לבין אנשי המקצוע העובדים עמם יכולה להשפיע בעוצמה (השפעה חיובית או שלילית) על רווחתם. הכלי מיועד לשימוש קליני ומחקרי, במיוחד בתחומים של הערכת תכניות וניהול איכות של שירותים.
2	סוג כלי המחקר	שאלון
3	אוכלוסיית היעד	הורים של ילדים הנמצאים במעונות פנימייה
4	אופי הדיווח	דיווח עצמי של ההורים
5	מבנה הכלי	הפריטים בכלי מכסים 5 תחומים או אינדיקטורים: אפשרויות ושותפות, אספקת מידע כללי, אספקת מידע ספציפי אודות הילדים, טיפול מותאם ומקיף לילדים ולמשפחה, וטיפול תומך ומכבד. תשובות ממלאי השאלון מניבות 5 ציונים, ציון אחד לכל אינדיקטור, אשר מתקבל על-ידי חישוב ממוצע ציוני הפריטים השייכים אליו. ממוצע ציונים סביב "4" מצוין שבממוצע, אנשי הצוות 'לפעמים' עונים על צרכי ההורים באינדיקטור זה. ממוצע של "7" (או קצת פחות) אומר שצרכי ההורים מקבלים מענה 'במידה רבה מאוד'. ממוצע ציונים של "1" (או קרוב ל-1) מסמל מצב שבו צרכי ההורים לא מקבלים מענה 'אף פעם' (רשימה של הפריטים בשאלון המקוצר וחלוקה לחמשת האינדיקטורים, בנספח מספר 11)
6	סוג סולם המדידה	השאלון מנוסח כך שההורים מתבקשים לחשוב על השנה האחרונה, ולבחור עבור כל שאלה/פריט באחת מתוך שבע אפשרויות המשקפות לדעתם את המידה שבה המאורע או המצב המתוארים התרחשו עמם. מכאן שהציון עבור כל פריט נע מ-1 (לא התרחש אף פעם) ועד 7 (התרחש במידה גבוהה מאוד). ציון "0" מצוין את הפריט כ-'לא רלוונטי'.
7	סוג הפריטים בכלי	פריטי דירוג
8	אורך הכלי	20 פריטים
9	מהימנות	מהימנות פנים טובה בכל האינדיקטורים למעט האינדיקטור 'אפשרויות ושותפות', שבו מהימנות הפנים הייתה בינונית. ה מהימנויות (אלפא של קרונברך): אפשרויות ושותפות 0.69, אספקת מידע כללי 0.84, אספקת מידע ספציפי 0.72, טיפול מותאם ומקיף לילדים ולמשפחה 0.87, טיפול תומך ומכבד 0.84.
10	תקיפות	שאלון הערכת תהליכי הטיפול נמצא בשימוש נרחב באוכלוסיות בגילאים שונים, מתרבויות שונות ועם סוגי מוגבלויות ורמות חומרה מגוונים (e.g. Arnadottir &)

<p>Egilson, 2012; Bellin, Osteen, Hefferman, Levy, & Snyder-Vogel, 2011; Bjerre et al., 2004; Siebes et al., 2008). הכלי הוא בעל תוקף ומהימנות טובים. נערכו מספר מחקרים להבטחת תוקף מבנה (נעה בין 0.81-0.96), מהימנות פנים (אלפא כרונוך נע בין 0.81-0.96) ומהימנות מבחן-מבחן חוזר (מקדם מתאם נע בין 0.78-0.88). נוסף על כך, ננקטו מס' צעדים כדי להבטיח תוקף תוכן כמו מעורבות הורים ואנשי מקצוע בבחירת הפריטים המתאימים ומייצגים את הטיפול הניתן לאנשים עם מוגבלות ומשפחותיהם (King, King, & King, 1995; King, Rosenbaum, & King, 1996; King et al., 1996; Rosenbaum, 2004).</p>		
---	--	--

רשימת מחקרי קרן של"ם אשר עשו שימוש בכלי:

שם המחקר	מק"ט
<p>כרים נסר (2013). הגברת מעורבות משפחתית באוכלוסיית אנשים עם מוגבלות שכלית במעונות פנימייה בחברה הערבית. אוניברסיטת חיפה. (מנחות: ד"ר דליה זק"ש וד"ר עמליה סער)</p>	578

THE MEASURE OF PROCESSES OF CARE

MPOC-20

Susanne King, M.Sc.
Peter Rosenbaum, M.D., F.R.C.P. (C.)
Gillian King, Ph.D.

November, 1998

Hebrew version © Orit Davidovitch, Conductor, B.Ed.,
& Rony Schenker, OTR, M.SC, Ph.D, 2006

תורגם לעברית באישור המחברים ע"י
אורית דוידוביץ' וד"ר רוני שנקר

2006

שאלון תהליכי הטיפול

ברצוננו להבין ולמדוד את ההתנסויות שחווים הורים לילד/ה עם מוגבלויות. במיוחד, רוצים אנו רוצים ללמוד על התחושות שלך לגבי הטיפול שקבלת במהלך השנה החולפת ממרכז הטיפול (שיקום) של ילדך/תך.

הטיפול שאת/ה וילדך/תך מקבלים מהמרכז עשוי להפגישך עם אנשים רבים. השאלות בטופס זה מקובצות על פי אנשי קשר אלו, כמתואר להלן:

1. **אנשים:** משמעו אלו העובדים ישירות איתך או עם ילדך/תך. הם עשויים לכלול קונדקטורים, פסיכולוגים, תרפיסטים, עובדים סוציאליים, רופאים וכו'.
2. **מרכז:** משמעו כל צוות המרכז, בין אם מעורבים ישירות בטיפול בילדך ובין אם לאו. בנוסף למטפלים מקצועיים, צוות המרכז עשוי לכלול צוות מסייע, אנשי מנהלה, מנהל/ת משק הבית, צוות אדמיניסטרטיבי ועוד.

השאלות מבוססות על מה שהורים, כמוך, ספרו לנו בנוגע לאופן שבו ניתן לעתים טיפול. אנו מתעניינים בדעתך האישית, ונודה לך אם תמלא/י את השאלון לבדך, מבלי לדון בו עם אחרים.

עבור כל שאלה, אנא סמן/י באיזו מידה המאורע או הסיטואציה קרו לך, על ידי הקפה בעיגול של מספר אחד מ 1 (כלל לא) עד 7 (במידה רבה מאד) אשר את/ה מרגיש/ה שמתאים ביותר לתחושותיך. שים/י לב כי הערך (0) ניתן רק במצב בו הסיטואציה המתוארת אינה חלה עליך

בעת מילוי השאלון אנו מבקשים שתחשוב/י על המרכז הטיפולי ממנו קיבלת שאלון זה. שם הארגון הוא:

2

© 1998, King, Rosenbaum, & King MPOC-20
CanChild Centre for Childhood Disability Research, McMaster University

Hebrew version © Orit Davidovitch, Conductor, B.Ed.,
& Rony Schenker, OTR, M.Sc, Ph.D, 2006

אנשים: בני אדם העובדים ישירות איתך או עם ילדך/תך. הם עשויים לכלול קונדקטורים, פסיכולוגים, תרפיסטים, עובדים סוציאלים, רופאים וכו'

בלתי ישים	כלל לא	במידה מעטה מאד	במידה מעטה	במידה בינונית	במידה די רבה	במידה רבה	במידה רבה מאד	במהלך השנה החולפת, באיזו מידה האנשים המטפלים בילדך/תך...?
0	1	2	3	4	5	6	7	1. עוזרים לך להרגיש בעל יכולת כהורה?
0	1	2	3	4	5	6	7	2. מספקים לך מידע כתוב אודות הדברים שילדך/תך עושה בטיפול?
0	1	2	3	4	5	6	7	3. משרים אווירה של אכפתיות ולא רק נותנים מידע?
0	1	2	3	4	5	6	7	4. מאפשרים לך לבחור מתי לקבל מידע ואת סוג המידע בו אתה מעוניין?
0	1	2	3	4	5	6	7	5. מסתכלים על הצרכים של ילדך/תך כ"שלם/ה" (צרכים שכליים, רגשיים, וחברתיים) ולא רק לצרכים הפיזיים שלו/שלה?
0	1	2	3	4	5	6	7	6. מוודאים שלפחות אחד מאנשי הצוות עובד איתך ועם משפחתך לאורך זמן?
0	1	2	3	4	5	6	7	7. מסבירים לך באופן מלא את אפשרויות הטיפול?

3

© 1998, King, Rosenbaum, & King MPOC-20
CanChild Centre for Childhood Disability Research, McMaster University

Hebrew version © Orit Davidovitch, Conductor, B.Ed.,
& Rony Schenker, OTR, M.Sc, Ph.D, 2006

בלתי ישים	כלל לא	במידה מעטה מאד	במידה מעטה	במידה בינונית	במידה די רבה	במידה רבה	במידה רבה מאד	במהלך השנה החולפת, באיזו מידה האנשים המטפלים בילדך/תך... 8. נותנים הזדמנויות לקבלת החלטות בנוגע לטיפול? 9. מקדישים די זמן לשיחה כך שלא תרגישי/י שמאיצים בך? 10. מתכננים יחד תכנית כך שכולם עובדים באותו כיוון? 11. מתייחסים אליך כאל שווה ולא רק כהורה למטופל (לדוגמה, בכך שאינם פונים אליך בכינוי "אבא" או "אמא")? 12. המידע שנותנים לך על ילדך/תך עקבי מאדם לאדם? 13. מתייחסים אליך כאדם ולא כהורה "רגיל" לילדה/ה עם מוגבלות? 14. מספקים לך מידע כתוב אודות התקדמות ילדך/תך? 15. מדווחים לך על תוצאות של הערכות ו/או אבחונים?
0	1	2	3	4	5	6	7	
0	1	2	3	4	5	6	7	
0	1	2	3	4	5	6	7	
0	1	2	3	4	5	6	7	
0	1	2	3	4	5	6	7	
0	1	2	3	4	5	6	7	
0	1	2	3	4	5	6	7	
0	1	2	3	4	5	6	7	

מרכז: משמעו כל צוות המרכז, בין אם מעורבים ישירות בטיפול בילדך ובין אם לאו. בנוסף למטפלים מקצועיים, צוות המרכז עשוי לכלול צוות מסייע, אנשי מנהלה, מנהל/ת משק בית, צוות אדמיניסטרטיבי ועוד.

בלתי ישים	כלל לא	במידה מעטה מאד	במידה מעטה	במידה בינונית	במידה די רבה	במידה רבה	במידה רבה מאד	במהלך השנה החולפת, באיזו מידה המרכז המטפלים בילדך/תך...?
0	1	2	3	4	5	6	7	16. מספק לך מידע לגבי סוגי השירותים המוצעים במרכז או בקהילה שלך?
0	1	2	3	4	5	6	7	17. יש לך מידע זמין על המגבלה של ילדך/תך (לדוגמה, הגורמים למגבלה, כיצד היא מתפתחת, תחזית לעתיד)?
0	1	2	3	4	5	6	7	18. מספק הזדמנויות עבור כל המשפחה לקבל מידע?
0	1	2	3	4	5	6	7	19. יש בו מידע הזמין בדרכים שונות, כמו חוברת, ערכה, וידאו ועוד?
0	1	2	3	4	5	6	7	20. ניתן יעוץ כיצד ניתן להשיג מידע או ליצור קשר עם הורים אחרים?

نود أن نفهم ونقيّم تجارب الأهل لأطفال مع إعاقة. بشكل خاص، نأمل التعرف على فهمك وإدراكك للرعاية التي كنت تتلقاها أو تتلقاها على مدار السنة الماضية من مؤسسة الرعاية الصحية المكلفة بتقديم الخدمات لطفلك/تك. مؤسسة الرعاية الصحية، في هذا البحث، هي المؤسسة الداخلية التي يعيش/تعيش بها ابنك/ابنتك مع الإعاقة. أسم هذه المؤسسة هو:

الرعاية التي تتلقاها أنت أو طفلك/تك من هذه المؤسسة قد تجعلك على اتصال بالعديد من الأشخاص. لقد تمّ تصنيف الأسئلة في هذه الاستمارة بحسب هذه الصلات، كما هو مشروح ادناه.

الأشخاص: هم الأفراد الذين يعملون مباشرة معك أو مع طفلك/تك. قد يشمل هؤلاء أخصائيين نفسيين، معالجين، عمال اجتماعيين، أطباء، معلمين وإلى آخره.

المؤسسة: هي كل طاقم مؤسسة الرعاية الصحية، بغض النظر إن كان على صلة مباشرة مع طفلك/تك أو لا. إضافة لأفراد الرعاية الصحية، قد يشمل طواقم داعمة كالسكرتارية، عاملي صيانة، طاقم إداري وإلى آخره.

تستند أسئلة الاستمارة على ما أخبرنا به أهالي، مثلك أنت، حول كيف قُدمت الرعاية أحياناً. نحن معنيون بمعرفة أفكارك الشخصية، لذا نقرّر لك جهودك لو عبأت هذه الاستمارة لوحدك دون مناقشتها مع أحد.

في كل سؤال، الرجاء التحديد كم حدث الموقف أو الحالة معك. مطلوب منك الاجابة بواسطة احاطة أحد الارقام بدائرة، من 1 (بتاتا/أبداً) إلى 7 (بدرجة عالية جداً)، قم/قومي باختيار الرقم الأكثر دقة في التعبير عن تجربتك. الرجاء الملاحظة أنّ الرقم صفر (0) يستعمل فقط إن كانت الحالة الموصوفة أو الموقف الموصوف لا ينطبقان عليك.

الأشخاص: هم الأفراد الذين يعملون مباشرة معك أو مع طفلك/تك. قد يشمل هؤلاء أخصائيين نفسيين، معالجين، عمال الاجتماعيين، أطباء، معلمين وإلى آخره.

حدد/ي كم حصل معك الموقف أو الحالة								في السنة الأخيرة، إلى أي درجة الأشخاص الذين يعملون مع طفلك :
لا ينطبق علي	بتاتا/ أبداً	بدرجة قليلة جداً	بدرجة قليلة	بدرجة متوسطة	بدرجة نوعاً ما عالية	بدرجة عالية	بدرجة عالية جداً	
0	1	2	3	4	5	6	7	1. ساعدوك كي تشعر/ين مقتدر/كفو كاهل؟
0	1	2	3	4	5	6	7	2. وقروا لك معلومات مكتوبة حول ما يقوم/تقوم به طفلك/طفلتك في العلاج؟ טלפוני - 3
0	1	2	3	4	5	6	7	3. وقروا لك جواً من الاهتمام والرعاية وليس فقط معلومات؟
0	1	2	3	4	5	6	7	4. أتاحوا لك اختيار نوع المعلومات التي تريد/ تريدين معرفتها وبالوقت الذي تختاره/ينه؟
0	1	2	3	4	5	6	7	5. نظروا إلى إحتياجات طفلك/طفلتك بشكل شمولي (مثلاً: حاجات عقلية، عاطفية واجتماعية) بدل التركيز على حاجاته/الجسمانية فقط؟
0	1	2	3	4	5	6	7	6. تأكّدوا من وجود عنصر واحد على الأقل من أفراد الطاقم يعمل معك ومع أسرته لفترة طويلة؟

0	1	2	3	4	5	6	7	7. شرحوا لك بشكل وافٍ خيارات العلاج أو الرعاية؟
0	1	2	3	4	5	6	7	8. وفروا لك الفرص كي تقرر/ين بخصوص العلاج أو الرعاية؟
0	1	2	3	4	5	6	7	9. وفروا لك الوقت الكافي للحديث بحيث لا تشعر بالعجلة؟
0	1	2	3	4	5	6	7	10. نسقوا سوية كي يعمل الجميع بنفس الاتجاه؟ לא יודעת
0	1	2	3	4	5	6	7	11. تعاملوا معك كمتساوي (بندية) وليس فقط كوالدة/ة أحد المرضى؟
0	1	2	3	4	5	6	7	12. قدموا لك معلومات عن طفلك/طفلتك، ثابتة ومنتظمة من معالج إلى آخر؟
0	1	2	3	4	5	6	7	13. تعاملوا معك كفرد بحد ذاتك وليس كوالدة/ة نموذجية/ة لطفل/ة مع إعاقة؟
0	1	2	3	4	5	6	7	14. وفروا لك معلومات مكتوبة حول تقدم طفلك/طفلتك؟ בעל פה - 4
0	1	2	3	4	5	6	7	15. أعلموك عن نتائج تقييمات/تشخيصات تم إجراؤها؟

المؤسسة: هي كل طاقم مؤسسة الرعاية الصحية، بغض النظر إن كان على صلة مباشرة مع طفلك/تك أو لا. إضافة لأفراد الرعاية الصحية، قد يشمل طواقم داعمة كالسكرتارية، عاملي صيانة، طاقم إداري وإلى آخره.

حدد/ي كم حصل معك الموقف أو الحالة								في السنة الأخيرة، إلى أي درجة المؤسسة التي تقدم لك الخدمات:
لا ينطبق علي	بالتاتا/ أبداً	بدرجة قليلة جداً	بدرجة قليلة	بدرجة متوسطة	بدرجة نوعاً ما عالية	بدرجة عالية	بدرجة عالية جداً	
0	1	2	3	4	5	6	7	16. قدمت لك معلومات حول أنواع الخدمات المقدمة في المؤسسة أو في المجتمع؟
0	1	2	3	4	5	6	7	17. توفرت لديها المعلومات حول إعاقة طفلك مثل: مسبباتها، تطوراتها، توقعات مستقبلية؟
0	1	2	3	4	5	6	7	18. وفرت الفرص لكل أفراد العائلة بغية الحصول على المعلومات؟
0	1	2	3	4	5	6	7	19. كان لديها معلومات متوفرة لك بمختلف الأشكال، مثل: كراس/ كتيب، حقيبة مواد، شريط فيديو وما شابه؟
0	1	2	3	4	5	6	7	20. قدمت النصائح حول كيفية الحصول على معلومات أو كيفية الاتصال بأهل آخرين؟